

POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA

Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada definira poslove koje zbog sprečavanja štetnog utjecaja rada na život i zdravlje radnika (ozljede, profesionalne i druge bolesti) mogu obavljati samo osobe koje osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju još i posebne uvjete u pogledu:

- životne dobi
- spola
- stručnih sposobnosti
- zdravstvenog, tjelesnog ili psihičkog stanja (zdravstveno stanje)
- psihofizioloških i psihičkih sposobnosti (psihička sposobnost).

Ovim pravilnikom utvrđuju se poslovi na kojima radnik može raditi samo nakon utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje tih poslova. Također su pravilnikom određeni posebni uvjeti koje radnici moraju zadovoljavati za obavljanje poslova i rokovi u kojima se ponovo provjerava sposobnost radnika.

Poslovi s posebnim uvjetima rada su:

- rukovanje i upravljanje strojevima i uređajima na mehanizirani pogon;
- rukovanje i upravljanje samohodnim strojevima na mehanizirani pogon;
- rukovanje uređajima na postrojenjima za dobivanje i preradu sirove nafte i plina;
- rukovanje kotlovskim postrojenjima, kompresorskim stanicama i drugim energet-

skim postrojenjima, stanicama i posudama s komprimiranim plinovima;

- upravljanje dizalicama na mehanizirani pogon;
- poslovi signaliste (vezivanje tereta, davanje upozorenja pri radu s dizalicama, usmjeravanje prometa, davanje upozorenja na opasnost i dr.);
- rukovanje uređajima na postrojenjima za uskladištenje i preradu lako zapaljivih i eksplozivnih tekućina i plinova;
- ronilački poslovi;
- rukovanje uređajima za opskrbu zrakom radnika u rudnicima, kesonima i pri obavljanju ronilačkih poslova;
- montaža, održavanje i ispitivanje električnih instalacija, uređaja i postrojenja napona iznad 250 V i napona 220 V s posebnim zahtjevima;
- podizanje skela i postavljanje oplata i ograda pri izvođenju građevinskih radova;
- izrada eksploziva i rukovanje eksplozivom;
- punjenje i paljenje mina;
- poslovi vatrogasaca;
- čuvanje ljudi i imovine vatrenim oružjem;
- poslovi koji tijekom pretežnog dijela punog radnog vremena zahtijevaju teško

fizičko naprezanje (manipulacija teretom težim od 25 kg za muškarce ili 15 kg za žene) i poslovi koji se obavljaju u nefiziološkom ili prisilnom položaju tijela;

- poslovi koji se izvode na visini većoj od 3 m ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne može spriječiti povećana opasnost od pada radnika s mjesta rada;
- poslovi kod kojih je radnik tijekom pretežnog dijela punog radnog vremena izložen fizikalnim ili kemijskim štetnostima, i to: nepovoljnoj mikroklimi, buci, vibracijama i potresanjima, povišenom atmosferskom tlaku, ionizacijskom zračenju, neionizacijskom zračenju, nefibrinogenim prašinama, fibrinogenim prašinama, organskim prašinama, parama, dimovima ili prašinama olova, žive, kroma, nikla, mangana, arsena, fosfora, kiselina ili lužinama, parama nafte i derivata nafte, halogenim derivatima ugljikovodika, vinilklorid monomeru, benzenu i homolozima, nitro i amino derivatima benzena, umjetnim smolama i plastičnim masama, pesticidima, umjetnim gnojivima i biološkim agensima;
- poslovi koji su određeni kao poslovi s posebnim uvjetima rada prema važećim odredbama posebnih propisa (npr. poslo-

vi u željezničkom, zračnom i cestovnom prometu, zdravstvu, šumarstvu, građevinarstvu, industriji, ...).

Preventivni zdravstveni pregledi radnika provode se u cilju pravovremenog i što ranijeg otkrivanja oštećenja zdravlja radnika. Poslodavac je dužan sukladno Pravilniku o radnim mjestima s posebnim uvjetima rada sve radnike koji rade na tim mjestima uputiti na periodične zdravstvene preglede koji se mogu obaviti u specijaliziranim ustanovama medicine rada koje su ovlaštene za izdavanje svjedodžbe o zdravstvenoj sposobnosti za rad na radnom mjestu s posebnim uvjetima rada.

Periodični pregledi radnika na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada ovisno o vrsti poslova obavljaju se u određenim intervalima, i to: svake godine, svake dvije, tri godine ili četiri godine.

Zdravstveni pregled obavlja se na temelju uputnice za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti (obrazac RA-1) izdane od poslodavca.

Poliklinika Croatia zdravstveno osiguranje ima ovlaštenu ordinaciju medicine rada koja zadovoljava sve zakonom propisane uvjete za obavljanje zdravstvenih pregleda radnika na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada i izdavanje svjedodžbi o zdravstvenoj sposobnosti.

Jasna Pejković, dr. med., spec. med. rada
Poliklinika CROATIA zdravstveno osiguranje d.d.,
Zagreb